

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt LIII. Idem Episcopo a Senensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

CAPUT LII.

Idem ^a Bituricensi, & Carnot. Decano, & Subdecano Aur.

Venerabili fratre nostro Cenomanenti ^b Episcopo, & dil. filio H. canonico Turonensi procuratore venerabilis fratris nostri Turonensis Episcopi in nostra presentia constitutis, pro quadam suspensionis sententia in prefatum Episcopum ab eodem ^c Archiepiscopo promulgata: nos auditis, & intellectis quæ super hoc fuerunt ab eis proposita coram nobis, quia partes dissentiebant, in facto, ita quod de illo plenè constare non potuit, sententiam ipsam de gratia relaxavimus ad cautelam, ipso Episcopo in presentia dicti procuratoris præstante corporaliter juramentum, quod parebit mandatis, quæ idem Archiepiscopus sibi propter hoc fecerit, si constiterit ipsum Episcopum in eo, pro quo fuit lata suspensio prædicta, culpabilem extitisse.

NOTÆ.

1. ^a Bituricensi.) Ita legitur in quinta collectione, sub hoc tit. cap. 4. ex qua inscriptionem & literam hujus textus transcribo. De Ecclesiis Bituricensi, Carnot. & Aurel. jam egi in cap. 31. de rescript.
2. ^b Episcopo.) Mauritio videlicet, qui fuit xxxix. Episcopus Cenomanensis Ecclesiæ, & ex ea translatus in Archiepiscopum Rothomag. anno 1231.

ur refert Chenu in serie Presulum ipsius Ecclesiæ, c Archiepiscopo.) Ivello videlicet de Matelolon: sed non intelligas Archiepiscopum solum suspensionis sententiam in Episcopum protulisse, sed simul cum aliis Episcopis ipsius Provincie; nam causæ Episcoporum tantum in Consilio Provinciali discipari poterant, cap. si quis Episcopus 6. quest. 4. probant Cironius in notis ad hunc textum, P. Marcha lib. 4. concord. cap. 3. probavi in cap. 1. de judic. & in cap. 3. de accusat.

CAPUT LIII.

Idem Episcopo ^a Senensi.

Gravem venerabilis fratris nostri Pisani Archiepiscopi recepimus questionem, quod A. B. & quidam alii cives Pisani deputati à Potestate, ac populo ad statuta civitatis edenda, tanquam perversè sapiant, in derogationem Apostolica Sedis, & subversionem Ecclesiasticæ ^b libertatis edere præsumpserunt, quod si quis clericus, vel laicus contra quemcunque laicum Pisani districtus ad judicem ecclesiasticum literas Apostolicas impetraverit, in mille solidis, nisi hujusmodi renunciaverit literis, condemnatur; nec redditus possessionum suarum reddantur eidem, vel agri excolantur ipsius, sed ^c banno potius subiaceant Potestatis, quæ nullum ad regimen civitatis suscipiet, nisi hoc se juraverit facturum: & hæc, & qualibet alia Potestas, quæ pro tempore fuerit, successores suos jurare faciet supradicta. Statuerunt illi præterea, ut clerici suis sumptibus castrum Ripastractæ faciant custodire: quod si renuerint, contra eos Potestas procedere teneatur juxta quod dictaverit consilium civitatis. Quæ omnia is, qui nunc præest civitati prædictæ observaturum se firmiter jure jurando firmavit. Cum autem tota civitas Pisana, quæ aliàs tamdiu Dei à timorem abjecit, quod infecta jam errore, vel infectioni proxima præsumatur, & tam statutarios, quæ in Potestatem eandem non sit dubium propter hoc excommunicationis sententiam, præter notam infamiæ, incurrisse: fraternitati tuæ mandamus, quatenus eos excommunicatos publicè nunties, & facias ab omnibus arctius evitari, donec absolutionis beneficium per Sedem Apostolicam mereantur: contra Consiliarios, & Officiales civitatis ipsius, nisi statuta ipsa de capitalibus deleri fecerint, & idoneè, sicut exigit res, caveri, quod similia de cætero non debeant attentare, similiter processurus. Caterum cum iidem statuarii multa de bonis Ecclesiæ tenere dicantur in feudum, ipsos nihilominus fore privatos feudis hujusmodi nuntiare procuret.

NOTÆ.

1. ^a Senensi.) Ita legitur in quinta collectione, sub hoc tit. cap. 5. ex qua restituo inscriptionem, & literam hujus textus: in præsentis rescribit Honorius Benfilio præclaro viro, de quo plu-

ra refert Vghellus tom. 1. Italia sacra, fol. 620. b Ecclesiastica libertatis.) Quare similia statuta nulla sunt, ut probavi in cap. Ecclesiæ de consuet. ubi commentarium hujus textus dedi, c Banna.) Banni varias acceptiones adduxi in cap. 2. de purgat. canonic.

d Timorem

3. d. *Timorem abiecit.*] Pisana civitas felix olim fuit, non modò florente Romano Imperio, verùm & post ejus ruinam; siquidem subegit insulam Sardiniam: quare Romani Pontifices ejus insulæ jurisdictionem Pisani concesserunt. Pisani etiam Carthaginem, atque Baleares insulas in servitute reduxerunt, Panormumque à Sarracenis occupatam recuperarunt, profugosque Romanos Pontifices hospitio exceperunt. Felicitior rerum fortuna hanc civitatem provexit, donec cum Fridrico II, Imperatore contra ecclesiasticos inito fe-

dere, captisque ad Lomellum duobus Cardinalibus, ac quampluribus Præsulibus, quia Gregorius IX. mandante ad Concilium indictum proficiscerentur, divini Numinis non seram provocavit vindictam; paulò enim post eodem in loco à Genuensibus navali prælio Pisani superati cum 49. trirēmibus duodecim milia selectorum militum amiserunt, præteritarum victoriarum amisso decore; tandemque sub jugo Florentinorum missa in eum statum redacta est, ut penè deferta fuerit, ut refert Vghel. tom. 3. *Italia sacra*, fol. 393.

CAPVT LIV.

Gregorius a nonus.

3. CUM voluntate, ac proposito maleficia distinguantur, excommunicationis sententiam non incurrit, qui excommunicato in his, quæ ad absolutionem, vel aliàs ad salutem animæ pertinent, in loquutione participat, licet etiam alia verba incidenter (ut apud eum magis proficiat) interponat. Prædicatores quoque, qui penes excommunicatos, vel alios alienarum rerum detentores in prædicationibus, & confessionibus quasi gerunt causam (vel curam) eorum, ad quos res ipsæ spectare noscuntur, elemosynas licetè possunt ab illis recipere, præsertim si aliàs non valeant in illo loco sustentationem habere. Si qui verò ratione officii, quod in Ecclesia obtinent, aut etiam alii clerici seniores zelo devotionis pueros, vel adolescentes in minoribus ordinibus constitutos turbantes divinum officium, & hi qui obtentu prælationis, vel magisterii subditos, & scholares b correctionis causâ leviter fortè percusserint, excommunicationis sententiam non incurrunt. Quod & de his dicendum est, qui aliquos de c familia sua, vel propinquos inferiorum graduum simili modo ut cohibeantur à suis insolentis, & scientia, bonisque moribus informantur, duxerint, corrigendos.

NOTÆ.

1. a *Gregorius IX.*] Qui præsentem edidit constitutionem motu proprio, à nemine consultus, pro explicatione censuræ, quæ incurritur ob injectionem manuum in clericos ex canone si quis suadente 17. quæst. 4. de qua egi in cap. 1. seqq. hoc titulo: & etiam excommunicationis minoris, quæ incurritur ob communicationem cum excommunicato, de qua egi in c. significavit, hoc tit.
2. b *Correctionis.*] Modicæ tamen, ut probavi in cap. 1. hoc tit.

c *Familia sua.*] Sed an pater possit filium saceris initiatum impunè corrigere, atque castigare absque eo, quod incidat in excommunicationem canonis, dubitatur. Et id illi licere docuerunt Sylvester in summa, verbo Excommunicatio 6. casu 8. Bonacina de censur. disput. 2. quæst. 3. punct. 6. sect. 4. Navarrus, Filliucius, & alij congesti à Gibalino de censur. in synop. fol. 464. Sed rectius negarunt Molina tract. 2. de justitia, disput. 228. & tract. 3. disput. 56. Layman lib. 1. summa, tract. 5. cap. 5. num. 9. Castropalao disput. 3. punct. 23. §. 3. Gibal. ubi proximè.

CAPUT LV.

Idem a Astoricensi Episcopo.

SI concubinæ publicæ clericorum ecclesiasticæ censuræ distractione notentur, eodem concubinariorum non est dubium sententiâ majoris excommunicationis involvi, qui post latam sententiam communicant in eodem crimine criminosis.

NOTÆ.

a *Astoricensi.*] De Ecclesia Astoricensi egi

in cap. 17. de re judicat. & textum hunc exposui supra in cap. significavit.

CAPUT LVI.

a Idem.

2. DUBIUS collata potestas, ut à minori excommunicatione, si in ipsam inciderint, invicem se absolvant, utroque ligato vinculo excommunicationis, hujusmodi non expirat.

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

Fff 2

NOTÆ.